

17.32x31.1	1	עמוד 23	גלובס - כותרת	24/08/2015	49357434-9
מכון ישראלי לדמוקרטיה - 81590					

(צילום: חגי אהרון)

דור ערבי שלם גדל לתוך מציאות קשה שפוגעת בזיקה שלו וביכולתו להשתלב במדינה

תקציב המדינה והמגזר הערבי / ד"ר סמי מיאערי

המפתח לצמצום פערים

לאוכלוסייה זו, יביא בהכרח לתגובת שרשרת משמעותית. אין ולא שמענו על הצעות קונקרטיות לפתרון בעיות הדור בבהרה הערבית, או על הגדלת שטחי השיפוט של המועצות הערביות שנמצאות במצוקה נוראית.

דור צעיר שלם במגזר הערבי גדל לתוך מציאות קשה, שמשפיעה גם על הזיקה שלו למדינה ועל יכולתו להשתלב בין השאר בשוק התעסוקה. לא שמענו עד כה גם על קידום ופיתוח אזורי תעשייה ותעסוקה מתקדמים, תוכניות לשילוב נשים ערביות בשוק העבודה, התמקדות בשיפור תשתיות **החינוך**, תנאי המורים וההעשרה של הילדים ובני הנוער. אפילו תקצוב עודף ונקודתי לטיפול ברשויות המוניציפליות הערביות הנמצאות בחלקן על סף קריסה אינו מוזכר, והרשימה עוד ארוכה. על-פי נתוני "מרכז מוסווא", ההתייחסות הספציפית להעדפה-מתקנת של ערביי ישראל בתקציב עומדת על מאות מיליוני שקלים בודדים מסך תקציב המדינה. טיפה בים הקשיים שבהם ימשיך לשחות המיעוט הערבי. בסופו של יום, גם השר כחלון וגם חברי הממשלה, חייבים להבין ולהפנים שהדרך היעילה ביותר לשילוב האזרחים הערבים היא לא בגיוס חובה ולא בהתניית אזרחות, אלא על-ידי הקטנת הפערים ושיפור מצבם הסוציאלי-אקונומי.

כאשר החליט בזמנו ראש-הממשלה יצחק רבין ז"ל, לשים במרכז סדר העדיפויות את המיעוט הערבי, הוא הצליח להוריד תוך מספר שנים את אחוזי העוני, ופרץ את הדרך ללבם של מאות אלפי אזרחים, שעד אז חשו בניכור קשה למדינה. מדיניות זו שנגרעה לפני 20 שנים ביחד עם שלוש יריות האקדח גרעה גם תהליך חיובי של קידום האוכלוסייה הערבית וקירובה למדינה. רבין לא שאף להפוך את הערבים לציונים, אבל הוא הבין שקידום כלכלי יביא בטווח הרחוק גם פריון למדינה, וגם ימתן סוגיות ביטחוניות לאומיות אחרות, וזה עוד לפני העיסוק בצדק חברתי בסיסי.

לכן, אם שר האוצר כחלון רוצה באמת להיות איש בשורה, שיביא לעלייה משמעותית בגביית המסים, להגדלת התוצר-המקומי-הגולמי ולגרום למאות אלפי האזרחים **הישראלים** הערבים להרגיש אזרחים שווי זכויות, עליו לדרוש ממשרדי הממשלה השונים כתנאי להקצאת תקציבים, שיפעלו לייעוד סכומים נרחבים לטובת האזרחים הערבים, ולהתאים רפורמות ספציפיות לטובת אוכלוסייה זו.

צעד זה ישתלם למדינה בטווח הרחוק מכל הבחינות - כלכלית, ביטחונית, מוסרית, ולא פחות מכך, יביא לצדק חברתי אמתי ולא בסיסמאות. ●

תקציב המדינה מבטא את הדרך של הממשלה לקבוע יעדים, מדיניות וחזון. זו למעשה דרכה של הממשלה להתערב במשק ולהגדיר את המדיניות הפיסקלית הכוללת. תקציב המדינה לשנת 2016 על-פי ההצעה שהונחה, אמור להגיע ל-343.5 מיליארד שקל, 24 מיליארד שקל יותר מהתקציב האחרון שאושר (לשנת 2014). העלייה מתאפשרת, בין היתר, מתוך סיכון מחושב שלוקחת הממשלה המגדילה את החוב הלאומי (הגירעון) מיעד של 2.5% בשנת 2014 ל-2.9% ב-2016.

כשרבין שם במרכז את המיעוט הערבי הוא הוריד את העוני ופרץ דרך ללב אזרחים. מדיניות זו שנגרעה ב־3 יריות אקדח גדעה תהליך חיובי של קידום המגזר וקירובו למדינה. ניכר שאין בהצעת התקציב שלכחלון התייחסות מקיפה למצוקה הגדולה של האוכלוסייה המוחלשת ביותר בישראל - המיעוט הערבי

אמנם מבחינה פיסקלית, מדובר בתקציב מאוזן וגם הגירעון של 2.9% איננו חריג וקיצוני, ולא אמור להשפיע לרעה על דירוגיה של ישראל במדדים הבינלאומיים השונים. עם זאת, נשאלת השאלה האם העלייה הזו בגירעון ובסכום הכולל של התקציב יביאו לשינוי ולתיקון חברתי במדינה? בישראל, אחוזי הוצאות בתקציב מהתוצר-המקומי-הגולמי (התמ"ג) הוא כ-40% בלבד, מהנמוכים במדינות ה-OECD. זהו נתון המשקף את חוסר ההשקעה באזרחים המוחלשים. כשבוחנים את הצעת התקציב שהניח שר האוצר משה כחלון, ניכר שאין בה התייחסות קונקרטית ומקיפה למצוקה הגדולה של האוכלוסייה המוחלשת ביותר בישראל - המיעוט הערבי. מיעוט שחלקו באוכלוסייה גדול מ-20%, שסובל מהפליה רבת שנים, ושקידומו טמון המפתח לצמצום הפערים, שכן כל שינוי שיכוון